

Bero-beroan

ONINTZA IRURETA

“Pasapalabra” euskaraz

JAKIN NAHIKO NUKE *Pasapalabra* telebista saioari begira zenbat kateatu garen, eta batik bat joan den asteen, jakinda Laura Gonzalo gazte ikaragarri azkarrak errokoa osorik egingo zuela. Batek baino gehiagok galdetuko zion bere buruari ea nola moldatuko ginatekeen letra festa birila gaztelaniaz beharren euskaraz balitz. Oraingoz ez daukagu telebista programarik (*Mihiluzerako* primerakoa litzateke), baina Maite Goñik Interneten jakinarazi digu hasi dela euskarazko errokoak egiten. Hiru mailatako sei ale prestatu ditu eta berriak egin ahala *Gaurko Hitz*a eta *euskaljakintza* blogetan jarriko ditu.

Asturiera Administrazioan

ASTURIERA SUSTATZEKO LEGEARI helegitea jarria zioten Espainiako Epaitegi Konstituzionalean. Helegiteak eskatzen zuen administrazioan, dokumentu ofizialetan, herritarrekiko harremanean asturiera erabiltzeko aukerarik ez izatea. Epaitegiak ordea, atzera bota du helegitea, eta beraz, asturiarrek administrazioarekiko harreman idatzietan asturiera erabili ahal izango dute.

30 urte euskaraz EHUn

DUELA 30 URTE BAINO LEHEN ikasgaiak euskaraz eskaintzen ziren

Euskal Herriko Unibertsitatean, baina justu duela 30 urte lortu zen ikasturte oso bat euskaraz eskaintzea. Lehen aukera hura 1979-1980 ikasturtean izan zen eta hainbat irakaslek bultzatu zituzten euskarazko eskolak. EHUK irakasle horiek omendu ditu duela gutxi.

BAHEA

Beñat Oihartzabalek *Berrian* esanak: “Euskara etxetik ikasi zutenek ergatiboa normalki baliatzen zuten, eta besteek, eskolan ikasi zutenek, ez zuten berdin menderatzen. Euskarak Europako panoraman nortasun linguistiko azkarra du, eta ezaugarrietako bat da hizkuntza ergatiboa izatea. Garai hartan erraten zen ergatiboa beharrezkoa zelako egon zela, bestenaz gauzak ez zirela argi. Hori ez da hala, elkarren artean haurrek ez zuten komunikatzeko trabarik”.

martinrezola erabiltzaileak *Tirakan* esanak: “Euskal Herrian, linboan gabiltza oraindik. Adeitasuna, progresibotasuna, gaizki ulertutako kortesia-sumisoa... eta orain elebitasun pasiboa. Sakon aztertze gaia da elebitasun pasiboarena, eta berri-berria ere ez, guk geuk ere sesquilinguismo izen ponpoxoarekin aspaldian aipatu baikenuen hementxe [*Tirakan*].

Niri neuri oso estrategia egokia iruditzen zait. Areago, estrategia bakarra da. Baina esan beharra daukat horretarako ezinbesteko baldintza euskaldun aktiboak egotea dela, alegia, beste horien euskalduntasun pasiboa aktibatuko duten euskaldunak egotea. (...)

Ni Administrazioetik ari naiz. Eta sentitzen dut, baina elebitasun pasiboaren predikatzailak berak aktiboki exenplua ematen ikusten ez ditudan arte, utzidazue sinesgogor xamarra izaten”.

Honelako albisteak egunero irakurtzeko, jaso hari@DOAN e-postaz:
www.arga.com/harpidetza_haria.php

TALAIAN

Banku eta enpresa erreforma

Banku eta enpresa handien batzar orokorrak 2009ko emaitzak azaltzen ari dira. Joan den asteburuan BBVAk egin zuen berea Bilbon, 4.210 milioi euro garbi irabazi ditu. Laster gauza bera egingo du Iberdrolak Bilbon, honek 2.824 milioi euro irabazi ditu. Bilbon jaiotako bi enpresa horiek exekutibo handiek jasotzen dituzten soldaten adierazle dira. Euskal Herrian zein Espainiako Estatuan gehien ordaindutako exekutiboa Ignacio Sánchez Galán da, Iberdrolako presidentea. Iaz zortzi milioi euro baino gehiagoko sarrerak izan zituen. Soldataren bidez 5,34 milioi euro jaso ditu eta 3,05 euro helburuak lortzeagatik gratifikazioetatik. Francisco González BBVAko presidentea dago bigarren tokian. Iaz zortzi milioi euro jaso zituen, 5,3 milioi euro soldatan eta 2,8 akziotan. Gonzálezek bestalde, 80 milioi euro pilatu ditu jubilatzen denerako. Ibexeko 31 enpresetako kontseilarien soldatek 278 milioi euro baino gehiago osatu zituzten iaz eta goi zuzendaritzako kideen artean 314 milioi euro banatu zituzten.

Jasaten ari garen krisi garaian datu horiek iraina dira gizartearentzat, eta are gehiago, banka handia herritar guztion zergen bidez porrotetik libratu behar izan denean. Orain, arduradun eta kudeatzaile horiek gobernuari eskatzen ari dira lan erreforma gogorra egiteko, alegia, soldatak murrizteko, kaleratzeak merketzeko, jubilatze adina luzatzeko... Gobernuek nazionalizazioaren alde egiten ez dutenez, hobe lukete enpresa eta banka erreforma sakona egitea eta ezabatzea soldata lotsagarri horiek, haborokinak, kalte-ordainak eta milioika eurotako pentsioak. Eta desagerarazi ditzatela paradisu fiskalak, horietako askok milioika eurotako zorroak hor gizentzen baitituzte.

Juan Mari Arregi

XABIER LETONA

MALTZAGATIK

Ilungune eta hutsune gehiegi

JON ANZA-REN desagerpena salatu zen lehen egunetan, gertaera gerra zikinari egotzi zitzaion euskal gizarteko esparru zabaletan. Historiaren itzalak ematen zuen halakorik irudikatzeko. Bere agerpenaren albisteak eta kasuaz emandako azalpenak, bertsio ofizialen putzu sakon eta ilunera garamatza. Gertaerak eta zalantzak argitzera baino, gerra zikinaren itzala indartzera datorrela dirudi. Bai, arrazoa eta egiaren izenean, zantzu eta susmo txarrak frogatu arte ezin dela hipotesirik baztertu eta akusazioekin tentuz ibili behar dela, baina....

Ilunguneak hain indartsuak dira eta emandako argiak hain ahulak! Bertsio ofizialak "akats burokratikoekin" bete ditu hutsune handienetakoak, eta, hala ere, Baionako Anne Kayanakis prokuradoreak argitu beharreko ugari dagoela aitortu du. Hara zalantzetako ugariak:

- Anza maiatzaren 11n hil zenean Tolosako Ranguoil ospitalean zergatik ez zitzaion horren berri eman poliziari, identifikatu gabeko bat hiltzean legeak agintzen duen moduan?

- Gero hiri bereko Purpan ospitaleko gorputegira eraman zutenean ere ez zitzaion berri eman poliziari? Bigarrenengo akats burokratikoa?

J. M. & ARGAZKI PRESS

- Eta ekainaren 4an Purpan-eko zuzendariak han ez zela identifikazio gabekorik adierazi zion prokuradoreari.

- Bat-batean, duela egun gutxi batzuk *Liberation* irakurtzen ari den gorputegiko langileak Anzaren ezauzgarriak lituzkeen pertsona Purpanen dagoela jakinarazten dio bere lagun poliziari eta honek pizten du alarma.

Noiz eta gorputegian 10 hilabete daramanean.

- Gorpua 2009ko apirilaren 29an Tolosako kaleetan topatu zutenean, 500 euro zituela zioen gertaeren aktak, baina ez Baiona-Tolosa joan-etorriko txartelak ere bazituela. Pista klabea, ia urtebete gorputegian, baina hau ere oharkabea.

- Eta ilungunerik handiena: zer gertatu zen Baionatik atera zen 18tik eta Tolosan topatu zuteneko 28ra arte?

- Nola jakin izan da 300.000 euro zeramala ETarentzat, honek bere agirian halakorik adierazi ez bazuen? Bide batez, Alfredo Perez Rubalcaba Espainiako barne ministroak iradokitako hipotesia baztertu da, hau da, Anzak diruarekin ihes egin izana.

- Espainiako Segurtasun indarrek bazekiten Anza etakidea zela, 2008ko azaroan Senperen aurkitutako ETaren zulo batean bere hatz-markak topatu baitzituzten.

- Joan den astelehenean jakinarazi zuen *El Mundok*, Antonio Rubio kazetariaren eskutik, Anzaren familiak bere desagerpenaren salaketa jarri zuen egun berean guardia zibil talde batek arrapaladan egin zuela alde Tolosako Adagio apartahoteletik, eta gela bateko ohearen koltxoipean bi pistola ahaztu zituztela.

Zalantza eta ilun-gune gehiegi eta halakoetan susmoek euren bidea egiten dute. Aurrekariaren indarra ere ez da txantxetako: Joxe Arregi, Lasabala, Mikel Zabala, Xabier Kalpar-soro *Anuk*, Jose Luis Geresta, Josu Zabala *Basajaun*, Eduardo Moreno Bergaretxe *Pertur*, Popo Larre, Jose Miguel Etxeberria *Naparra*... "Arazo burokratikoetatik" harago Frantziako justiziak badu lana.

Udaletako euskara-zerbitzuen II. topaketak

2010eko apirilaren 21ean eta 22an
Lasarte-Oria (Gipuzkoa)

Gaia: Nerabeen aisia eta lagunartea: zer eta nola egin daiteke udaletatik nerabeek aisian eta lagunartean euskara gehiago erabiltzeko?

matrikulazioak online martxoaren 22ra bitartean - **PLAZA MUGATUAK**
www.udaltop.com